AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԱՌՔՄԱՆԱԳԻՆ ԳԻՆԸ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Տարեկան	700 գր.	1400 գր.
Կիսամեայ	110 ֆր.	200 ֆր.
Եռամսեայ	9 տոլար	15 տոլար

AREVELK
ԱՌԱՎԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ Telefon 40852

ՀԱՍՑԵ.— Գալաթիա, Թիւնէլի խան Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ԹԻԹՈՒԼ ԷՍՔՈՒ ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

ՊԱՅՔԱՐԻ Կ'ԱՆՑՆԻ

Դերմանները լաւ ընդունեցին ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ

ԼՈՆԴՈՆԷՆ, 2.— Թիթուլէսքուի նոր դահլիճը առաջին նիստը գումարեց ընդունելեց ներքին, դատական և կրթական նախարարներու միջոցները կարգը պահպանելու համար:

Հարցերն պիտի հետապնդուին և պիտի զինաթափուին բոլոր կուսակցութիւնց զենք կազմակերպութիւնները: 18—21 տարեկանները պարտաւոր են աշխատիլ հանրօգուտ շինութեանց մէջ:

ՍԱՆ ՄՍՍՈՒԼԸ ԳՈՀ

ԲԵՐԼԻՆ, 2.— Գերլինի մամուլը գոհունակութիւն կը յայտնէ հեռացուցած համար Թիթուլէսքուի. զոր Նացիները բարեկամ կը նկատեն Լիգայինները և կ'աւելցնեն որ ռումէն նոր դահլիճը միայն աջակցում մը տարբերը կը պարունակէ:

Ռումէն քաղաք. կարգ մը շրջանակներ կ'ըսեն որ, վարչապետ Գիգուրտուն հեռացնել Թիթուլէսքուն, որ «գլխիկ մը էր իտալ ուղեց հեռացնել Թիթուլէսքուն, որ «գլխիկ մը էր իտալ մերձեցման: Հիմա յոյս կայ որ, Իտալիա մոռնալով այս վերջ-պատարկու քաղաքականութիւնը, քաղաք. և տնտես. շատ աւելի լարերութիւններ պիտի հաստատէ Ռումանիոյ հետ:

ԹԻԹՈՒԼԷՍՔՈՒ ՊԻՏԻ ՎԵՐՍՏԱ'ՆՁՆԷ ՊԱՇՏՕՆԸ

ԼՈՆԴՈՆ, 2.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ» կ'ըսէ որ Թիթուլէսքուի անկումը ... առաջ բերած է եւրոպական մայրաքաղաքներու մէջ, բայց ... ռումէն դեսպանները հրաժարած են:

Թիթը կ'ըսէ թէ Փոքր Համաձայնութեան թշնամիները կը շնորհաւորեն ... անկումը Թիթուլէսքուի, որ հիմնադիրը եղաւ անոր: Կասկածեալ ... Ռումանիա հեռանայ Զէխոսլովաքիայէ և Եուկոսլաւիայէ: Ընդհանրապես, հաւանաբար Թիթուլէսքու իշխանութեան գլուխ դառնայ, Համաձայնութեան խորհրդաժողովին Սեպտեմբեր 12ի նիստէն ...

Ամենափոքրիկ կէտը այն է որ Ռումանիա և Եուկոսլաւիա կը նախ... որ Աւստրիա նացի վարչաձեւ մը ունենայ, ինչ Զէխիոյ չ... ...ոլովին կը հակառակին ասոր:

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԸ

ԱՆԿԱՐԱ, 2.— Ռումէն արտ. նախարար Անթոնէսքու հեռագրեց Պէքի, յայտնելով այն հաճոյքը, որ պիտի պատճառէ իր հետ ... Թիթուլէսքուի. զոր Նացիները բարեկամ կը նկատեն Լիգայինները և կ'աւելցնեն որ ռումէն նոր դահլիճը միայն աջակցում ... նոր տարբերը կը պարունակէ:

Ռումէն քաղաք. կարգ մը շրջանակներ կ'ըսեն որ, վարչապետ ... ուղեց հեռացնել Թիթուլէսքուն, որ «գլխիկ մը էր իտալ մերձեցման: Հիմա յոյս կայ որ, Իտալիա մոռնալով այս վերջ... ...պատարկու քաղաքականութիւնը, քաղաք. և տնտես. շատ աւելի լարերութիւններ պիտի հաստատէ Ռումանիոյ հետ:

ԹԻԹՈՒԼԷՍՔՈՒ ՊԱՅՔԱՐԻ Կ'ԱՆՑՆԻ

ԼՈՆԴՈՆ, 2.— Պուքրէշէ կը հաղորդուի որ, Թիթուլէսքու ի մօտոյ ... դառնալով Ռումանիոյ ամէնազօրաւոր ազգային երկրագործական ... Գլուխը պիտի անցնի և կառավարութեան դէմ պայքարի ... Թիթուլէսքուն փափուկ ըլլալոնն, կառավարութիւնը վեց ամիս երկարաձգեցուցած է պաշարման վիճակը:

Օգէրսքի չէ ձերբակալուած

ԼՈՆԴՈՆ, 2.— Լոնտոնի Սովէթ առեւտր. պատուիրակութեան պատ... ...որ կէսօրէ յետոյ Անգլիա դարձաւ Քալէ եկած չոգենաւով մը:

ՍՎԷԹ ԶԳԱՅՑՈՒՆՑ ԼՈՒՐԵՐԸ ԿԸ ՀԵՐՔՈՒԻՆ

ԹՐՕՑՔԻԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

մօտոյ հաղ. պատերազմ պիտի ծագի ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

...ուսայի անթելը առջի գիշեր հերքած է հակասովէթ օտար գործ... ...թեանց կողմէ Ա. Միութեան մասին տրուած լուրերը: Ի մէջ ... վարչապետ Մօլոթոֆ, որու համար ըսուեցաւ թէ պաշտօնանկ ... Իր արձակուրդը վերջացնելով Մոսկուա դարձած է և պաշտօնին ... Իսթանպուլի սովէթ շրջանակներն ալ նմանապէս հերքած ... ...ուած զրոյցները: Կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ ... երկրին մէջ:

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՖՐԱՆՔԵՒԼԵՀ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԸ ՎԵՐԱԿԵՆԴԱՆԱՆԱՑ

Լեհ սպարապետին մասնակցութիւնը Ֆրանս. ռազմափորձերուն

ՌԻՖՄՍ, 2.— Զօրավարներ Բից-Սմիկլի և Կամբլէն այս առաւօտ մեկնեցան Ռէյմս. Ներկայ գտնուելու համար Սաւիպի շրջանին մէջ տեղի ունենալիք 12րդ և 14րդ զօրաբաժիններու ռազմ. փորձերու շարունակութեան:

Այնտեղ պիտի հանդիպին հանրապետական նախագահ Լեբրէօնի, որ քամը 10ին պիտի հասնի Սուիպի բանակատեղին զօր. Բից-Սմիկլիի տալու պատուոյ լեգէոնի մեծ չքանշանը:

ՖՐԱՆՔԵՒԼԵՀ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՓԱՐԻԶ, 2.— Թերթերը երկար սիւնակներ կը նուիրեն Շամբաների մէջ զօր. Բից-Սմիկլիի մասնակցութեամբ տեղի ունեցած հանդիսութեան:

Անտարակոյս լեհ սպարապետը դառնալէ առաջ նոր տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Պլումի և Տէլպոի հետ:

«Փրթի Փարիզիէն» կը գրէ.— Եւրոպա լայն չունչ պիտի քաշէ եթէ երբեք Լեհաստան, Ռուսիա և Ֆրանսա որոշեն միացնել իրենց խաղաղասէր ջանքերը: Լեհաստանի հետ պաղութիւն մը ունեցանք: Ինչո՞ւ ուրանայ: Բազմաթիւ Ֆրանսացիներ կը տառապէին այս կացութենէն: Հիմա ալ աւելի հրճուինք տեսնելով իրագործումը մտերմիկ համաձայնութեան մը, որ ձեւական դաշնակցութեան մը հանգամանքը չունի: Լեհաստան երբեմն այլուր փնտռեց ապահովութեան երաշխիքներ: Բայց մենք որ չի դադրեցանք պահելէ մեր հաւատարմութիւնը և մեր զօրաւոր բարեկամութիւնը, ուրախութեամբ կը ծափահարենք այս դէպքը որ զորացուցեան կը դնէ դաշնակցութիւնը:

ՓԱՐԻԶԻ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵՍՆՑ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 2.— «Տէյլի Թէլէկրաֆի» Վարչաւիոյ թղթակիցը կը գրէ որ լեհ իշխանութիւնները գերման զին. ծառայութեան տեւողութեան յաւելումը, յարաձուն սպառնալիք մը կը նկատեն եւրոպական խաղաղութեան:

Միւս կողմէ. ֆրանքեւլեհ բանակցութեանց գլխաւոր նպատակն է, կարեւոր վարկեր տրամադրել՝ զօրացնելու համար Լեհաստանի սուտառնորդութիւնը:

Արդարեւ, նշանակալից կը նկատուի Ֆրանս. արտաքին նախարար Տէլպոի տասը օրէն վարչաւիա այցելութիւնը:

Այժմ խնդիր է գիտնալ որ Ֆրանսա իբր գլխաւոր դաշնակից Լեհաստա՞ն թէ Ռուսիան պիտի նկատէ:

Թրօցքիի նոր բնակավայրը

ՕՍԼՕ 2.— Թրօցքի և կինը Հօէնէֆօսէ մեկնեցան իրենց նոր բնակավայրը՝ Սընտպի, Օսլոյէ քսան մղոն հարաւակողմը:

Ոստիկանական վեց ինքնաշարժեր և քամիօն մը կ'ընկերակցէին անոնց:

Կէօմպէշի երկարատեւ բացակայութիւնը

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ 1.— Պաշտօն. գեկոյց մը կը հաղորդէ որ վարչապետ Կէօմպէշ երկար ապաքինումի մը կարօտելուն, իր բացակայութեան ընթացքին վարչապետութիւնը պիտի վարէ երկրագործ. նախարար Մ. Տորոնայի: Խնամակալը ընդունած է Կէօմպէշի այս առաջարկը: Այս որոշումը ոչ մէկ անակնկալի մատնած է քաղաք. շրջանակները, քանի որ խնդրոյ առարկայ չէ դահլիճի փոփոխութիւն մը և Կէօմպէշ պիտի վերստանձնէ վարչապետութիւնը խորհրդարանի վերամուտէն առաջ, որ տեղի պիտի ունենայ Հոկտեմբերին:

Սօֆիայի մէջ Համայնավարներու մէկ մթերանոցը երեւան հանուած

ՍՕՖԻԱ, 2 (Հ.).— Սօֆիայի ոստիկանութիւնը երէկ գիշեր Սօֆիայի եզերեայ մէկ թաղամասին մէջ երեւան հանեց զէնքի մթերանոց մը, որ համայնավարներու կը պատկանի: Մթերանոցին մէջ երեք թեթեւ հրետանի, բազմաթիւ ատրճանակ, երեք ձեռնառումբ, բազմաթիւ կապարներ և կարմիր դրօշ մը գտնուեցաւ:

Սպանիոյ Համայնավարներն ալ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՄԷՋ Կ'ԱՌՆՈՒԻՆ

ՄԱՏՐԻՏ, 2.— Վարչապետ Կիրալ այժմու դահլիճին մէջ կ'ուզէ կարգ մը փոփոխութիւններ կատարել և ժողովրդային ճակատի կուսակցութիւններէն բազմաթիւ անձնաւորութիւններ մտցնել դահլիճին մէջ:

Ցարդ դահլիճին չեն անդամակցած ընկերվարականները, համայնավարները և Պասեցի ազգայնականները:

Նախկին ընկերվարական նախարարներէն Փրէթօ հետեւեալը յայտարարած է Հավաս գործակալութեան.

— Չեմ ուզեր խիստ կերպով դատել Ֆրանսայի մեզ հանդէպ ցոյց տուած ընթացքը: Սակայն կրնար աւելին ընել և ընելու էր: Որովհետեւ Ֆրանսայի ընթացքը չէ սահմանափակած միւս երկիրներուն ըմբոստներուն կատարած աջակցութիւնը:

ՍՊԱՆԻՈՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԸՄԲՈՍՏՆԵՐԸ

ՍԿՍԱՆ ՌՄԲԱԿՈԾԵԼ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՔԱՂԱՔՆԵՐ

Պուրկոսի եւ Մատրիտի մէջ բազմաթիւ ԱՆՁԵՐ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ

ԻՐՈՒՆԻ ԴԷՄ ԿԱՏԱՂԻ ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆ ՄԸ ՍԿՍԱՒ

ՀԷՆՏԷՑ 2.— Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը հաղորդուի որ, Իրունի երէկի յարձակողականը չի փոխեց պատերազմ կնելու դիրքերը: Ըմբոստ ուժերը կը հաշուուին 1500 հոգի, մեծ մասը լեգէոնական: Սէն-Սէբաստիէն հանդարտ էր երէկ ամբողջ օրը:

ՄԱՏՐԻՏ 2.— Իրունը կառաղիօրէն կը դիմադրէ ըմբոստ յարձակումին: Կառավարականները միշտ տէրն են քաղաքին գլխաւոր ռազմագիտական կէտերուն:

ՆՈՐ ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

ՓԱՐԻԶ 2.— Պէհօպիոյ և Հէնտէյի Հավասի թղթակիցը կը հաղորդէ որ ըմբոստները կը փորձեն պաշարել Իրունը պաշտպանող կառավարական դիրքերը: Անոնք յաջողած են Պէհօպիոյ և Իրունի միջև բարձրունքներուն վրայ թնդանօթներ զետեղել:

Սակէ դատ թնդանօթի բռնած են Իրուն—Սան—Մարթիալ ճամբան, որ անհրաժեշտ է կառավարականներու պաշտօնաւորման համար: Դէպքերը անփոփոխ կը մնան Ալունտայի և Լափիւնչոյի միջև: Ըմբոստ օդանաւ մը երէկ գիշեր ռմբակոծեց Պիլպաոն, օդը հանելով գործարաններ և աշխատանոցներ: Արշալոյսէն ի վեր Իրուն կը ռմբակոծուի ըմբոստ օդանաւերու կողմէ:

Կէսօրին ըմբոստները կը թուի թէ առաջացած էին Թուրիայթ լեռան վրայ:

ՈՒԺԱՆԱԿԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՄԸ ՊԱՅԹԱԾ

ՊԵՐԼԻՆ, 2.— «Լոքալ Անցայկէր» թերթին համաձայն, ըմբոստ մեծ ռմբաձիգ օդանաւ մը վերստին յարձակած է Իրունի վրայ, կատաղի թնդանօթաձգութենէ մը յետոյ:

Օդանաւը բազմաթիւ շրջաններ կատարեց ամրացեալ գծերու վերեւ և քանի մը ռումբեր արձակեց: Ցանկարծ ահռելի պայթում մը տեղի ունեցաւ: Ռումբը օդը հանած էր ուժանակի մթերանոց մը: Քաղաքը հրակայական վնասներ կրեց այս պայթումին հետեւանքով:

Սակայն հակառակ ասոր, Իրունի դէմ ըմբոստ նոր յարձակողականն ալ ձախողած է:

ՄԱՏՐԻՏԻ ԵՒ ՄԱԼԱԿԱՅԻ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄԸ

ՀԷՆՏԷՑ, 2.— Ըմբոստները ռմբակոծած են Մատրիտը: Ներքին նախարարարին մէկ հեռագիրը կը հաղորդէ որ ռմբակոծումը մեծ վնասներ չէ պատճառած մինչ Պուրկոսի ռմբակոծումը բազմաթիւ զոհեր տուած է:

Մալական ալ բուռն կերպով ռմբակոծուած է ըմբոստ օդանաւերու կողմէ:

ԱՆԹԻՒ ԶՈՀԵՐ ԻՐՈՒՆԻ ՄԷՋ

ՊԻՐԻԱԹՈՒ, 2.— Իրունի կռիւը խիստ կատաղի եղաւ երէկ ամբողջ օրը: Կարելի էր տեսնել բլուրներու բարձունքէն չարժուն հիւանդանոցներու եկը և վայրէջքը ելլելով և կամ մուտք գործելով Իրուն և վիրաւորներու բանակատեղիին մէջ պարագաներու չարունակական թափորը:

Ըմբոստները խիստ ճշգրտօրէն նշան կ'առնէին: Ստորեկրեայ նկուղներու չգոյութեան հետեւանքով զոհերուն թիւը հերոս պաշտպան քաղաքային զօրքերու մէջ խիստ բարձր է:

Աւելի քան 600 պայթուցիկներ ինկան կառավարական դիրքերու վրայ: Կառավարականներու դիմադրութիւնը բազդատաբար տկար է: Թնդանօթները և հրետանիները չի դադրեցան գոռալէ:

Բայց անոնց զնդակները զուր անցան որովհետեւ երէկի պատերազմը առաւելապէս թնդանօթաձգութեան մեծ մենամարտ մը եղաւ, ըմբոստներու առաւելութեամբ:

Իրունի մեծ ճամբուն տեսանելի մասին վրայ, ըմբոստներու պատկանող զրահապատ հինգ ինքնաշարժեր ռազմանիւթ կը փոխադրէ իսկ կառավարականներու կողմը զրահապատ ինքնաշարժը նոյն բանը կ'ընէ: Կրակը միայն կը դադրի երբ օդանաւերը կը մօտենան:

Անոնք այնքան բարձրէն կը թռին որ երկու կողմերը ապահով չեն կրնար ըլլալ որ իրենց կը պատկանի թէ ոչ:

3 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ ՀԱՍԱԾ Է ՖՐԱՆՍԱՅԷ ԵՂԱԾ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՓԱՐԻԶ, 2.— «Իւմանիթէ» թերթին (Ֆրանսայի համայնավարականներուն կողմէ սպանիացի ը կերվարականներուն օգանը) գրածին համաձայն, մինչեւ հիմա Ֆրանսայի ընկերվարական եղած դրամական օժանդակութիւնը 3 միլիոն ֆր.ի հասած է:

ՖՐԱՆՍԱ՝ ԵՌՈՒԶԵՌԻ ԵՐԿԻՐԸ

ՏԻԿՏԱԹՈՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՄ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ

Պ. Փէյամի Սաֆա կը շարունակէ Ֆրանսայի մասին իր տպաւորութիւնները հրատարակել «Ճիւմհուրիյէթ»ի մէջ։ Ստորեւ կուտանք վերոյիշեալ խորագրով իր շահեկան յօդուածը —

Փարիզ ամառուան եղանակին իսկ կը յոգդէր, որովհետեւ անիկա ջղային սարսուռներով տառապող Ֆրանսացիին արիւնախռնուի ենթարկուած ուղեղն է։

Ամէն անկիւնի մէջ կարելի է տեսնել շատ մը նշաններ որոնք գուշակել կուտան թէ տիկտատորութիւն մը կամ յեղ փոխութիւն մը մօտալուտ է։ Մէթրոյին (ստորերկրեայ երկաթուղի) պատերը, փողոցները, կարմրով գրուած հետեւեալ յայտարարութիւններուն կը հանդիպիք. «Անկի Տօրիո», «Մանգազին և ժուրնին յաղթութիւնը մօտալուտ է», «Ամէն տեղ Սովէթները», «Թագաւորին սպասեցէք», «Ֆրանսան Ֆրանսացիներուն», «Համայնավար չուներուն մի՛ հաւատաք»։ Նոյնպէս մուրճի և մանգաղի ու կեռ խաչի պատկերներ գծուած են։ Մօնմարթրի ցուցահանդէսին կառքերու վրայի նշանատախտակներու վրայ գրուած են հետեւեալ խօսքերը. «Փարիզի ֆաշիսթ թաղապետական ժողովի անդամները ցուցահանդէսը փակցին։ Այն աշխատաւորները որոնք տարին 100,000 ֆր. տուրք կը վճարէին իրենց օրապահիկը կորսնցուցին։ 500 ընտանիք հացէ զրկուած են։ Այս ինչ օր, այս ինչ տեղը եկէք մեր իրաւունքները պաշտպանելու համար»։

Պատի ազդարարութիւններ միթինկներու կը հրաւիրեն՝ դրամագլուխին, թրըսթներու և պատերազմին առաջ բերած ողբերգութիւններու դէմ բողոքելու համար։ Ժողովրդական դասակարգին ջղայզգուութիւնը բնաւ չպատշաճիր Ֆրանսայի վերագրուած առաքինութիւններուն։ Ամէնքն ալ անտանելի չարժուռեւեր առած են։ Համազգեստաւոր զինապանի մը կը հարցնէք թէ ո՞ր փողոցէն կարելի է Ֆրանսական թատրոնը երթալ. «Ի՛ւն փնտռէ» կը պատասխանէ։ Պանդոկին տնօրէնուհին լսելով պոռալով ձեզի կը հաղորդէ թէ հեռաձայնէն ձեզ կը կանչեն։ Գարեջրատան կարսօնը բարկութեամբ կը պոռայ, որովհետեւ մէկ քառորդ ժամու մէջ երկու գաւաթ գարեջուր ապպրեր էք, մինչդեռ կըրնայիք մէկ անգամէն մեծ գաւաթ մը ապպրել և իրեն խնայել երկու անգամ երթեւեկի ձանձրոյթը։

Շոֆէօրներուն անկիրթ պատասխանները օտարները կը ջղայնացնեն։ Եւրոպայի մէջ առասպելի կարգ անցած Ֆրանսացիին կոչտ խօսելակերպը կը լսես. մաւորական մը կը պոռայ փողոցին մէջ թէ մարդասպան պիտի ըլլայ եթէ ֆաշիզմը հաստատուի Ֆրանսայի մէջ։ Արձանաններուն մէջ թռուցիկներ կը ցրուեն սպանիական ժողովրդական ճակատին օգնելու հրաւիրելով։ Երիտասարդներ կրակոտ ճառեր կը խօսին։ Թերթերը կրակոտ խորագիրներ կը հրատարակեն և ցրուիչներ նոյն կրակոտ բացագանչութիւնով կը վաճառեն։

Ասոնց աւելցուցէք սպանիական յեղափոխութեան խմորը, և պիտի փորձուիք հաւատալու թէ Փարիզի մէջ ներկայ կը գտնուիք Յեղափոխութեան մը ոչ-արիւնալի սկզբնաւորութեան։

Ահա ասոր վրայ կը խորհէի երբ կը խօսէի Սօրպոնի հոգեբանութեան դասախօս և Փարիզի ջղային ամէնամեծ քլինիքի մը բժշկապետ Տօքթ. Ֆրէյթինիի հետ, դիտելով անոր խորունկ և հանդարտեցուցիչ աչքերը։ Իրեն հարցուցի.

— Արդեօք ընկերային ազդեցութիւններ անհատական պատճառներէ աւելի չե՞ն ազդած ձեր հիւանդներուն վրայ։

— Անշո՛ւշտ, պատասխանեց, բայց այս պատճառները շատ աւելի խորունկ են։ Ընկերային ազդակներուն գլուխը կը գտնուի անգործութիւնը։ Ցեղոյ գուշակուած պատերազմի մը առաջ բերելիք կեանքի պայքարի մը ճնշող յոգնութիւնը, տագնապին առաջ բերած մեծ անհանդարտութիւնը, ապագայի վրայ անվստահութիւնը, արժէթուղթերուն վեր ի վայր չրջիլը, մեծ ազդակներ են մտային հիւանդութիւններու։ Յողնութիւնը մարմնոյն մէկ թունաւորումն է, եթէ այս յոգնութիւնը մտային է, խորունկ խանգարումներ առաջ կը բերէ։

— «Մարդը, այս անծանօթը» գիրքին մէջ Տօքթ. Գարէլ կ'ըսէ թէ, արդի մտային հիւանդութիւնները առաջ կուգան կեանքի նոր պայմաններուն յարմարելու դժուարութիւններէն։ Ի՞նչ է ձեր կարծիքը։

— Անշուշտ ասիկա մեծ դեր կը կատարէ ջղային և մտային խանգարումներու մէջ։

— Սեռային ազդակներն ալ մեծ դեր մը կը կատարե՞ն։

— Այո՛, բայց միայն 100ին 60 համեմատութեամբ։

— Հոգեխօսական բուժումի մասին ի՞նչ է ձեր գաղափարը։

— Այդ բուժումը կը փորձենք, երբ այդ մէթոտը հիւանդներուն վրայ կիրարկելու ժամանակ ունինք. բայց յաճախ մեզ կը պակսի այդ ժամանակը։ Ցեղոյ հիւանդին ներքին կեանքին տեղեակ ըլլալու ենք։ Հիւանդներուս մէջ երկրաչափ մը կար որ իր երազները ինձ կը պատմէր նամակով։ Շատ ամիսներ վերջ է միայն որ իր հիւանդութիւնը հասկցայ, հիմա բուժըկուած է ան։

Տօքթորին հետեւեալ հարցումը ես ուղղեցի.

— Եւրոպական ջղային հիւանդութիւն կոչուելու արժանի այս ընդհանուր եռուզեռը արդեօք հիմա Ֆրանսայի՞ մէջ է որ կեդրոնացած է։ Փարիզը շատ զրգռուած տեսայ։ Արդեօք նոր եկած օտար մը ըլլա՞ս համար այսպէս կը տեսնեմ։

— Շատ բնական է որ. գաղափարի և քաղաքականութեան բոլոր հոսանքներու անցքին վրայ գտնուելուն համար, Ֆրանսա ուրիշ ամէն երկրէ աւելի ենթակայ է այս թունաւորումին։ Կրնանք ըսել թէ ընդհանուր եռուզեռը հոս օրէ օր կ'աւելնայ։

— Հիւանդներուն թիւն ալ կ'աւելնա՞յ։

— Ճիշդ վիճակագրայ մը չկայ, բայց նշաններ կան որ ցոյց կուտան թէ մտային խանգարում ունեցող հիւանդներուն թիւը կ'աւելնայ։

Տօքթորը հանդարտ առաջին դիմագիծն էր ոլուն կը հանդիպէի Փարիզի մէջ։ Եթէ այս հանդարտութիւնը իր արհեստին վերագրենք, անշուշտ չափազանցութիւն պիտի ըլլայ ըսել թէ երկրի մը մէջ կը գտնուիմ որուն բնակիչները, բացի բժիշկներէն, ջղային հիւանդութեամբ կը տառապին։

ԱՆԳԱՐԱՑԻ ռումէն դեսպանատունը վճռաբար կը հերքէ այն լուրերը թէ, Թիմիւլէսքուի հրաժարման հետեւանքով ռումէն բազմաթիւ դեսպաններ հրաժարած են։

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ՖՐԱՆՍ. ԲԵՄԷՆ

Փարիզի Արեւելեան Լեզուներու Ազգ. վարժարանին այս տարուան ամավերջի քննութեանց մէջ հայերէնի բեմէն վկայական ստացած են հետեւեալ աշակերտները.—

Պ. Լրոուա «չատ լաւ» նիշով, Օր. Միսիրեան, Օր. Իտկար, և Պ. Մելքոնեանց։ — Պ. Լրոուա Պելճիքացի մըն է, որ արդէն լաւ տեղեակ է հայերէնի և մեծ ապագայ կը խոստանայ իբր հայագէտ։

Ցիշենք նոյն առթիւ թէ այս տարուան հայերէնի վերջին դասը Ռիւ տը Լիլի վարժարանին մէջ տրուեցաւ Պր. Լ. Բաշալեանի կողմէ, հայերէնի ուսուցիչ Փրոֆ. Մաքլէրի մասնաւոր հրաւէրով։ Այդ աշակերտները արդի հայերէնը կը սորվին Պ. Մաքլէրի երկասիրած «Մաղկաքաղ»ին վրայէն, ուր կը գտնուի Պր. Բաշալեանի ծանօթ մէկ գրութիւնը՝ Լուսաբ (չէքլէմպիճ)։ Պ. Մաքլէր ինքզրած էր Պր. Բաշալեանէ որ ինքը անձամբ բացատրէ աշակերտներուն իր գրուածքին նրբութիւնները և ան ալ սիրով յանձն առաւ այս հաճելի գործը։ Պէտք է ըսել որ մէկուկէս դարէ ի վեր է որ հայերէնի բեմը գոյութիւն ունի Փարիզի մէջ, ուր հաստատուեցաւ Առաջին Յեղափոխութեան տաեն և վերահաստատուեցաւ Նափոլէօն Մեծի ձեռքով։ Հայազգի Զրպեանէն յետոյ, որ առաջին ուսուցիչը եղաւ, Պր. Բաշալեան երկրորդ հայն է որ Արեւելեան Լեզուներու վարժարանին բեմէն խօսելու պատիւը ունեցաւ, կը գրէ «Արագած»։

ՊԵԼԿՐԱՏԷՆ կը հաղորդուի որ եուկոսլաւ կառավարութիւնը վաւերացուցած է Մօնթրէոյի նեղուցներու պայմանագրութիւնը։

ՏՕՔԹ. ՃԱԽԹԻ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

Տօքթ. Շախթ Փարիզ գտնուած պահուն այցելեց նաև Փարիզի Գերմանական Ակումբը ուր հետեւեալ ճառը խօսեցաւ.—

Ես վարկ խնդրելու համար չէ որ Փարիզ եկայ։ Ձեմ ուզեր վտանգել մեր ապագան։ Ես միշտ հակառակեցայ օտար երկրէ փոխառութիւն ընելու դէմ, որով այսօր նոր փոխառութիւն կատարել անիմաստ պիտի ըլլար։

Ներկայ պարագաներու մէջ միայն կարճ պայպանաժամով առեւտրական վարկեր կարելի է ստանալ։ Այս պատճառաւ հոս խուսափեցայ վարկի կամ փոխառութեան խօսք ընելէ։

Շատ սիրալիր կերպով ընդունուեցայ Ֆրանսայի մէջ։ Այս ընդունելութիւնը ինձ համար կը նշանակէ արտայայտութիւն թաքուն կամքի մը որ կը միտի մի անգամ ընդ միշտ ազատիլ այն մթնոլորտէն ուր միայն խօսքեր կը փոխանակուին՝ փոխանակ գործ տեսնելու։

Ուրախ եմ որ ծանօթացայ Ֆրանսայի նախարարներուն և անոնց հետ տեսակցեցայ։ Բանակցութիւն չկատարեցի։

Մեր տեսակցութիւնները կ'դրոնացան սա կէտին վրայ թէ՝ կարելի՞ է վստահութիւնը վերահաստատել երկու երկիրներու միջև։ Ձշդում մը չբերինք ո՛ և է քաղաքային խնդրի մասին։

Մեր այս հանդիպումը ո և է երրորդ տէրութեան մը դէմ ուղղուած չէ։

Վերջին տարիներու մեր չփումները նպաստաւոր արդիւնք ունեցան ըլլալով, փոփոխեցանք Փարիզի հ'տ չփում մը ունենալ։

Անվստահութեան մթնոլորտը փարատելէն վերջ, մեր խնդիրներու լուծման կրնանք սկսիլ։ Ասոր համար նախ պէտք է զիրար ճանչնալ, որպէս զի գիտնանք երկուսնէ թէ այնքան զէշ մարդիկներ չենք։

Փարիզէն կը ելմկնիմ սա համոզումով թէ, Ֆրանսա և Գերմանիա կը փափաքին, յառաջիկայ ամիսներուն մէջ, կարծիքի փոխանակութիւններ կատարել իրենց վարիչներուն միջոցաւ։ Պէտք է բանակցութեան սկսիլ նաև մեր առեւտրական յարաբերութեանց մասին, քանի որ այս անգամ կարելի չեղաւ այդ մասին մանրամասնաբար խօսակցիլ։

Մեր տեսակցութեանց մէջ ֆրանք եւ ոսկ ուխտին մասին ընաւ խօսք չեղաւ, քանի որ տիկա երկրի մը արտաքին ազատութեան հետ կապուն։

Ես կը վերադառնամ այն տպաւորութեան տակ թէ, ֆրանսական կառավարութիւնը անկեղծօրէն կը փափաքի խաղաղութեան ճամբան և յարատեւել այդ ուղղութեան մէջ։

ՄԱՀ

ԴԵՐԱՍԱՆ Ա. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ

Թիֆլիզի մէջ մեռած է ծանօթ դերասան Արշակ Յարութիւնեան։ Ծնած էր 1869ին։ Իր կրթութիւնը ստացած էր Ներսէսեան վարժարանին մէջ։ Պետրոս Ադամեանի ներկայացումներէն տպաւորուած, կը նուիրուի բեմին, կը մտնէ Գէորգ Զմշկեանի և Տէր Դաւթեանի խումբերուն մէջ։ Շուտով ժողովրդական անուն մը կը գտնայ, մասնաւորաբար իբրեւ լաւագոյն դերտկատարը Սունդուկեանի գործերուն (Պէպօ, Զիմզիմով, Զամբախով)։ Խաղցած է նաեւ դասական գործեր՝ Օթէլլօ, Համլէթ, եւն. եւն.։ Մասնակցած է Ավճալեան ժողովրդական թատրոնին, Արաքսեան թատրոնին, Զուրալովեան ժողովրդական տան։ Շրջած է ռուսական քաղաքներու մէջ, ինչպէս Իրան և Պոլիս մեծ յաջողութիւն գտնելով։

ԱՅԺՄԷՆ ԻՍԿ ՆՊԱՌԵԼՈՒ ՎՐԱՅ

Ցառաջիկայ տարի Մայիս ամսուն տեղի պիտի ունենայ Էսուրբա Ը.ի թագադրութեան հոյակապ արարողութիւնը։ Հիմակուընէ հազարաւոր աթոռներ և վայրեր կը վերապահուին այդ հանդէսներուն համար։ Այդ տեղերուն գինը, իրենց ատիճանին նայելով, 5 և 20 սթերլինի միջև կը տատանի (400 և 1600 ֆր.)։ Ամէնամեծ մասը արդէն ծախսուած և վերջացած է։

‘ԱՏՈՒԳԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ,,

Հոլանտական քաղաքի մը Լայդենի հրատարակչական տունը ձեռնարկած է պրակ սա պրակ տպագրելու Պետրոս Քէրէսթէճեանի «Ատուգաբանական Բառարան Հայերէն Լեզուի» հակայ աշխատութիւնը։

Ամբողջական գործը կը բաղկանայ (տակաւին չէ աւարտած) 1000 էջերէ։ Քննութեան առնուած են 10,000 բառեր.— ուրեմն 10 հազար ստուգաբանական յօդուած։ Պրպտումներ կատարուած են հին ու նոր արեւելեան և արեւմտեան բազմաթիւ լեզուներու մասին։

Ամէն օտար բառ գրուած է նոյն լեզուին տառերով, եբրայերէնը եբր. տառերով, արաբերէն արաբ. տառերով, զենտէրէնը զենտական տառերով, յունարէնը յունական տառերով, և այսպէս բազմաթիւ լեզուներով և բազմազան տառերով։ Գրեթէ նման Փրոֆ. Աճառեանի «Արմատական բառարանին»։

Պետրոս Քէրէսթէճեան, ծնած է Պոլիս 1840ին և մեռած 1909ին։ Իր մէկ ազգականն է, Հայկ, որ հրատարակութեան կուտայ բառարանը։ Քէրէսթէճեան ծանօթ է նաեւ իբրեւ հեղինակ թուրքերէն լեզու ի տուգաբանական բառարանի մը որ չատ գնահատուած է Թուրքերու մէջ։

ՎԱՌՆԱՑԻ մէջ, «Գիօլոռում» մարզադաշտին վրայ, Օգոստ. 28, 29 և 30ին տեղի ունեցած են Հ. Մ. Ը. Մ.ի Պուլկարիոյ շրջանի 9րդ Նաւասարդեան խաղերը, աթլէթիք և ֆութպոլի մրցումներով։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՖԱՇԻԶՄԸ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վարչապետ Մ. Մէթաքսաս հետեւեալ յայտարարութիւնը «Քաթիմէրինի» թերթին.—

«Երկիրը անդունդի մը եզերքն գտնուէր և արիւն պիտի համայնավար գրգռութեանց ենթարկուէր։

Մենք այս ազգային ձեռնարկը մտնելէ մտածեցինք անյարգելի քով մը և թագաւորին թեամբ և ազգին կամքով։ Դէպի առաջ քալելու փափաքը։

Ինչպէս ուրիշ շատ մը երկրներու մէջ, Յունաստանի մէջ ալ տեղ առթիւ պիտի կարենայ մուիլ ազգային կառավարութիւն մը որ իր ուժը պիտի առնէ ժողովուրդէն։ Նոյնպէս առաջարկելու այն վարչական ոգին ջնջումը պարտադրելու քերու պահանջով, երկիրը ունենայ ժողովուրդին նշանակուցուցիչները, որոնք կառավարութեան գործին պիտի սատարեն։ Ժողովուրդին շահերը պաշտպանելու համար սակայն զայն շահագործելու։

Քաղաքական ներկայ դրութիւնը, բայց հին քաղաքներ որոնց բարոյական ընդհանուրին ծանօթ է, արգիլուին նոր գրութեան նակցելու։

Նոր վարչաձեւին մասնակցութիւնները ի մօտոյ պիտի գուին։ Առայժմ կառավարութիւնը կը զբաղի ազգային մարդուժով։

Կեդրոնէն հրահանգներ արուին կուսակալներուն, այս վերջինները և կառավարները պիտի կարենան նախապրիլ օգտակար նպատակներ։ Ժէն քաղաք պիտի ունենայ մասնաւոր գործունէութիւն։ Ամէն պիտի կարենայ գործ տալ։ Ամէն երիտասարդութեան և ամէնը պէտք չպիտի ունենայ խուժելու գործ փնտռելու։

Բոլոր հոգւոյս պիտի քանակը զօրացնելու և գրացնելու միւս երկիրներուն։ Պէտք է հեղլէն քաղաքացիները ուրներ ըլլան։ Որով ազգային իտէալներով երիտասարդութիւնը։ Գրութեան և նաւատորմիի տանիմ։

Թօրփիլաճալածներ վերջ նաւաբաններու պիտի ձեռնարկենք։ Բուն և գիւղացիներուն մասէն պիտի չանգրգռուի։

Ուսուցչ. ապարդիւն վարենք համայնավար։

Բոլոր թերթերը ինչ այս յայտարարութիւնը հատեն կառավարութիւնը գութիւնը որ բոլորովին պատասխանէ, կ'ըսեն, բացարձակ բաղձանքին։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 111 —

ՐԷՃԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

— 24 —

Բարեբաղդաբար քարափին ամայի ու մութ մէկ անկիւնն էինք, այլապէս խայտառակ պիտի ըլլային անցորդներուն։

Որպէս զի վայրկեան մը առաջ փրկուի անոնց ձեռքէն՝ Ժիւլիտէ առդայելութիւն մը եւս խորհեցաւ.

— Ցարմար չէ որ, ըսաւ, մեզ բալուանի ամենաքաղցր մէկ գիշերը երկու սիրահարներ չրջի՝ այսպէս ծովեզերքը, օ՜ն պէտք է անպատճառ նաւակ մը առնել. այսօրինակ երջանկութիւններու համար ծովէն յարմարագոյն տեղ չի կրնար ըլլալ։

Առանց սպասելու Նէճմիյէի և Ըէֆիք պէյի հաւանութեան, Ժիւլիտէ նաւակ մը գտաւ և զանոնք մէջը դրաւ գրեթէ բռնի։ Մինչ անոնք մեղմօրէն կը հեռանային ծովեզերքէն, Ժիւլիտէ կը պոռար.

— Եթէ ոչ վաղայջորդ օրը, Ուրբաթ օր կուգամ անպատճառ, ապառով եղէք...։

Ես չկրնալով խնդուքս զսպել, յարեցի.

— Կարծեմ թէ Ժիւլիտէն երբեք մտագրութիւն չունի ոչ վաղայջորդ օրը և ոչ ալ ուրբաթ օրը։ Ութֆուլլահ էֆ.ներուն գալու, այնպէս չէ՞։

— Կարծեմ թէ։

— Ուրեմն ինչո՛ւ պարապ տեղը կը սուս անոնց եռեւէն։

— Մի՛ հարցնէք, քեռայր, կը կարծէի թէ նաւակէն ելլելով կրկին թոյլ չպիտի տան զիս...։ Աստուած նեղը մեացողներուն օգնականը ըլլայ...։ Ձեզի ալ շատ շնորհակալ եմ, մեծ նեղութենէ մը փրկեցիք զիս...։

Ժիւլիտէ կրկին թեւս մտաւ և սկսանք յամրաքայլ յառաջանալ դէպի Բազաքապ. պարտէզը։ Անհամանուշ հարցումներ կ'ուղղէր ինձ ազարակի մասին։

— Այնպիսի հարցումներ կ'ընես Ժիւլիտէ որ, ըսի, մարդ պիտի կարծէ թէ երկա՛ր տարիներէ ի վեր բաժնուած ես ազարակէն։

Աղջիկս կանգ առաւ յանկարծ և յարեց.

— Կարծեմ թէ անիմաստ հարցումներով սրանեղութիւն կը պատճառեմ ձեզի։

— Ընդհակառակը Ժիւլիտէ, չատ հաճոյ կը թուի ինձ ազարակի մասին ցոյց տուած այս ասիճան հետաքրքրութիւնդ, դուն որ երբեք չէիր սիրեր Այազման։

— Զարմանի ակնարկութիւններ կ'ընէք։

— Ընդհակառակը, աղջիկս, իրականութիւնն է որ կ'ըսեմ. կարելի՞ բան էր որ քու տարիքդ ու հոգիդ կրող տղայ մը սիրէր այս առանձին ու միօրինակ միջավայրը։ Կը կարծէի որ ժամանակ մը յետոյ եթէ սենէ բաժնուիս՝ զըզուանքով պիտի յիշես Այազման և չա՜տ պիտի ցաւիս հոս անցուցած տարիներուդ համար։ Մինչդեռ՝ երկու օրուան պէս կարճ ժամանակի մը մէջ գրեթէ կարօտցեր ես մեզի։

Ժիւլիտէ ուշադրութեամբ երեսս նայելով ու ժպտալով.

— Ձեզի կտրուկ պատասխան մը տամ, քեռայր, ըսաւ, չեմ զիտեր թէ յառաջիկային ի՛նչ ձեւով պիտի յիշեմ կղզին, բայց երբե՛ք, երբեք չպիտի մոռնամ ո՛չ Շիւքրան մօրաքոյրս և ոչ ալ քեռայրս և քիչ մը ամօթ պիտի զգամ զանոնք ուշ սիրած ըլլալուս համար...։

Ժիւլիտէ այս բառերը թրթռուն ձայնով մը արտասանեց և գլուխը թեւիս վրայ ձգեց։ Եւ ապա յանկարծ, կարծես զղջացած ու ամըչցած ըլլար այս խոստովանութենէն.

— Ասանկ տիսուր բաներու վրայ չխօսինք, քեռայր, գոչեց գլուխը ցցելով, հարկ է որ չատ զուարթ երթանք այս գիշերուան երեկոյթին...։

Թեւերս բարձրացնելով յարեցի.

— Ալ երեկոյթ մնա՞ց աղջիկս, քեզ ձգելով ո՞ւր կրնամ երթալ։

— Ուրեմն հրաժարեցա՞ք երեկոյթի երթալէ։

— Անշուշտ...։

Ժիւլիտէ՝ կ'ուրախանար թէ կը տխրէր։

— Շնորհակալ եմ որ այսքան կը խորհիք։ Քանի խոստացած էք, ամօթ չէր ձեզ կ'սպասեմ կառքին մէջ։

— Կասկած չկայ որ ամենայն ըլլայ Ժիւլիտէ, ամենայն զիտեր որ ի՞նչպէս շարժինք։

Աղջիկս չէր ուզեր որ առանձին թողլով երթամ, տեւ ընդհուպ զղջաց ըսածներուն և յարեց.

— Ա՛ր, արեւ, այնքան չէ՞ ձեր ըրած խոստումին։ Կրնայ բան մը պատրաստուիլ պիտի զուարճանաք այս գիշեր։ Տեսէք ի՞նչ ալ ազատ էք...։ Ո՞վ գիտէ ինչ բաներ պիտի ըլլայ, ովքե՞ր պիտի ուշադրութիւն ըրեք թէ ինչ գած են ժանեթի և քոյրը։ Ես ինքս կ'առնեմ ձենէ...։

(Շար.)

ԻԶՄԻՐԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒԵՑԱՒ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԱՐՏԱՍԱՆԵՑ ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌՄԸ

Ինչպէս հաղորդած էինք, վարչապետ Ըմմէթ Ինէօնիւ, ընկերակցութեամբ տնտեսական, առողջապահական գործավարներուն և Թրակիոյ ընդհ. քննիչ Զօր. Քեազըմ Տիրիգի, նախընթաց օր հասած է Իզմիր, ուր ողջունուած է խանդավառ ցոյցերով և ծափահարութիւններով։

Վարչապետը ինքնաշարժով քաղաքին մէջ պտոյտ մը կատարելէ յետոյ. ժամը 17,30ին կատարած է բացումը միջազգային ցուցահանդէսին։

Բացման հանդիսութիւնը սկսած է Անկախութեան քայլերգով։ Իզմիրի կուսակալ Պէհճէթ Ուզ բարիզատեան ուղերձ մը արտասանած է Իզմիրի հիւրերուն։

Յետոյ Ըմմէթ Ինէօնիւ թրիպիւն բարձրանալով՝ արտասանած է կարեւոր ճառ մը, ըսելով մէջ այլոց.—

Ընկերնե՛ր,

Իզմիրի ցուցահանդէսին ամէն կողմը տեսնելէ յետոյ, կը հասկնամ որ յաջող գործի մը առջեւ կը գտնուինք։ Լսեցի որ այս գործին մէջ աշխատողներուն գլուխը կը գտնուի Իզմիրի քաղաքապետը և տնտեսական գործավարը։

Քանի մը տարի առաջ այստեղը թափուր նոյնիսկ աւերակ վիճակ մը ունէին։ Այս վայրը այսօր վերածել տնտեսական շարժումներու մէկ հաւաքատեղին և հոն մշակութային «բարք» մը առաջ բերել, իսկապէս բարձր և ազնիւական գաղափար մըն է։

Իզմիրի ցուցահանդէսը միջազգային հանգամանք մը ունի։ Տարիներէ ի վեր անոր բարեկամ երկիրներ կը մասնակցին։ Այս տարի տնտեսք Սովէթներու գեղեցիկ տաղաւարը։

Մեզ զոհունակութիւն կը պատճառէ բարեկամ երկրին ամէն տարի կատարած յառաջդիմութիւնները տեսնել մօտէն։ Մասնաւորաբար ինքնակալութիւն կը յայտնեմ Սովէթներուն միշտ կարեւորութեամբ մասնակցած ըլլալնուն համար ցուցահանդէսին։

Եգիպտոսի տաղաւարը և բամպակի ճարտարարուեստին մէջ կատարուած յառաջդիմութիւնները լաւատեսութիւն թողուցին վրաս։

Հելլէն տաղաւարն ալ գեղեցիկ է և ցոյց կուտայ որ Յունաստան ունի շատ մը գործեր, որոնցմէ կրնանք օգտուիլ։

Ընկերնե՛ր,

Կը խորհիմ, միջազգային կարեւորութիւն շահեցնել Իզմիրի ցուցահանդէսին։ Ամէնէն առաջ, կ'ուզեմ որ ցուցահանդէսը ազգային հաւաքատեղի մը ըլլայ։

Թուրքիա մշակոյթի և տնտեսական գործունէութիւններով միշտ յառաջդիմութիւններ կատարող երկիրն է։ Փակուելէ վերջ Լեզուական Համաժողովը, որ մշակութային մեծ գործունէութիւն ունեցաւ. Իզմիրի ցուցահանդէսը բացուեցաւ։

Մօտիկ շահագրգռութիւնը, զոր Աթաթիւրք ցոյց կուտայ մշակութային և տնտեսական յառաջդիմութեանց հանդէպ, յարգանք կ'արթնցնէ բոլորիս մէջ։ Վստահ եմ որ առաջիկայ տարի աւելի լաւ պիտի տեսնեմ ցուցահանդէսը։

Շնորհակալութիւն կը յայտնեմ ձեր ցոյց տուած մեծ ընդունելութեան համար։ Իբր այդ՝ հրաժեշտ կ'առնեմ։

Յետոյ կարդացուած է Սովէթ Միութեան Առեւտր. Սենեակի նախագահին շնորհաւորական գիրը Իզմիրի ցուցահանդէսի նախագահ Պէհճէթ Ուզի։

* * Վարչապետը ուշ ատեն մեկնած է Իզմիրէն, քաղաքս դառնալու համար։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԱՅՍՕՐ ՉԱՆԱՔԱԼԷ ԿԸ ՀԱՍՆԻ

Անգլիոյ թագաւորը էտուարտ Ը. այսօր Զանաքքալէ պիտի հասնի «Նահլին» զբօսանաւով և պատերազմի գաչտերը այցելելէ յետոյ վաղը առաւօտ քաղաքս պիտի հասնի և Աթաթիւրքի հիւրը պիտի ըլլայ։

Նախընթաց օր, Ն. վեհափառութիւնը դիմաւորելու համար «Ատա թէփէ» թորփիլանաւով Զանաքքալէ մեկնեցաւ պատուիրակութիւնը. որու մաս կը կազմեն, զօր. Ֆահրէտտին Ալթայ, նաւատորմին հրամատար ծովակալ Լութֆի, արտաքին գործավարութեան պաշտօնատարներէն Պիւլէնթ Ուշագլըկիլ և Անգլ. առեւտր. կցորդ գնդապետ Վուտս։ Զօր. Ֆահրէտտին մեկնելէ առաջ ընդունուեցաւ Աթաթիւրքէ։ «Բօճա թէփէ« թորփիլանաւը մեկնեցաւ «Ատա թէփէ»ի հետ։ Իմրօզի բացերն է որ երկու թորփիլանաւերը պիտի ողջունեն արքայական «Զահլին» զբօսանաւը։

Մասնաւոր ինքնաշարժներ զբրկուած են Զանաքքալէ, ուր պիտի սպասեն Ն. վեհափառութեան և հետեւորդներուն զանոնք պատերազմի գաչտերը ու գերեզմանները առաջնորդելու համար։

Վեհապետը յետոյ «Նահլին» զբօսանաւով պիտի մեկնի Իսթանպուլ, թորփիլանաւերու ընկերակցութեամբ և վաղը էկսօրէ առաջ պիտի խարսխէ Տօլմապահչէի առջեւ։ Նաւահանգիստ մուտքին, թնդանօթաձգութեամբ պիտի ողջունուի։ Մասնաւոր չոգեմակոյկ մը թագաւորը պիտի բերէ Տօլմապահչէի պալատը, ուր պիտի ընդունուի Աթաթիւրքէ, ընկերակցութեամբ վարչապետին, արտաքին գործավարին, Լոնտոնի թրք. դեսպանին և Անգլ. դեսպանին։ Վեհապետը տեսակցութիւն պիտի ունենայ Աթաթիւրքէ հետ, պալատին մէջ։

Էտուարտ Ը. քաղաքս բնակութեան ընթացքին պիտի մնայ «Նահլին» զբօսանաւին մէջ։ Իսթանպուլ պիտի լուսազարդը ի ամբողջովին։

Սաբայ գուրնուի մէջ «Ուէլքըմ» վերտառութիւնը պիտի զետեղուի։ Ղալաթիոյ և Պայազիտի աշտարակներուն վրայ թագաւորին անունին սկզբնատառը «E» գիրը պիտի պսպղայ։ Մզկիթներու վրայ ալ բարեգալստեան նման վերտառութիւններ պիտի զետեղուին։ Սկիւտարի Շէմսիփաշայի դաշտին մէջ ալ լուսավառութիւն տեղի պիտի ունենայ։ Ն. վ.ը ուրբաթ և շաբաթ օր անպայմանօրէն պիտի այցելէ Իսթանպուլի թանգարանները, մզկիթները, յուշարձանները, մեծ շուկան Իշխանական կղզիները և Վոսֆոր։

Կիրակի օր պիտի կազմակերպուին մեծ նաւարշաւներ որոնց Հիւր վեհապետը Աթաթիւրքի ընկերակցութեամբ ներկայ պիտի գտնուի։

Հաւանաբար էտուրտ Ը. կիրակի երեկոյ պիտի մեկնի Վիեննա։ Աթաթիւրք իր մասնաւոր կառախումբը պիտի տրամադրէ Ն. վեհափառութեան, որ Վիէննայի և Փարիզի ճամբով պիտի դառնայ Լոնտոն։

ԿՐԹԱԿԱՆ գործավար Սաֆֆէթ Արբգան նախընթաց օր Հանր. Նախագահի Ֆլորիայի ապարանքին մէջ թէյասեղան մը տարքեց ի պատիւ օտար դիտնականներուն։ Հելլէն դիտնական Անայնոսթոփուլօ երէկ Յունաստան մեկնեցաւ։ Սովէթ դիտնականները քննական ուղեւորութեան մը պիտի ձեռնարկեն Անատոլուի մէջ, այցելելով Ա. գաբա, Իզմիր և ուրիշ շրջաններ։

ԱՑՐԻՆԵՐՈՒ, որբերու և հանգստեան կոչուածներու եռամսեայ թոչակները պիտի սկսին վճարուիլ Սեպտ. 5էն սկսեալ։

ՖՐԱՆՍ. վարժարաններու տնօրէնները ժողով գումարելով միօրինակ ծրագիր—կանոնագիր մը պատրաստած են։ Նոր ծրագիրը կրթ. տնօրէնութեան յանձնուած է քննութեան և վաւերացման համար։

Սովեէթական զգայացունց լուրերը կը հերքուին

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

ԹՐՕՑՔԻ ԿԸ ԲԱՐԲԱՌԻ ԴԵՌ..

ՕՍԼՕ 2.— Թրօցքի արգելափակուելէ քիչ առաջ Նորվեկիոյ մամուլին ներկայացուցիչներուն յայտարարութիւններ կատարեց ի մասին այն կացութեան, որու ի մօտոյ պիտի ենթարկուի Սովեէթ Ռուսիա։

Թրօցքի յայտարարեց որ ի մօտոյ քաղաքային պատերազմ մը պիտի ծագի Ռուսիոյ մէջ, ինչ որ ժողովրդական զանգուածներուն պայքարը պիտի ըլլայ Սթալինի դէմ։

«Նոր սահմանադրութիւնը, բաւ Թրօցքի, վերջ կը դնէ ռուս ժողովուրդին ամէն քաղաքական շարժումներուն և Պիւրօքրասիայի ձեռքը կը կեդրոնացնէ բոլոր իշխանութիւնը»։

Ակնարկելով Թրօցքիականներու դատավարութեան, յայտարարեց որ բոլոր դատապարտեալները, բացի Զինովիէվէ և Քամէնէվէ, անծանօթ են իրեն և իր ձեռք գտնուած կարգ մը վաւերաթուղթեր պիտի դիմակազերծեն Մոսկուայի արդարութեան զաւեշտը և պիտի ապացուցանեն որ Սթալինի կառավարութիւնը ի՞նչ ապօրինի մթոցներ ի գործ դրած է։

ՄԱՍՆԱԿԻ ԶՕՐԱՇԱՐԺ

ՍՕՖԻԱ 2 (Հ.).— Ծայր. Արեւելքի կարմիր բանակին ընդհ. հրամանատար մարաջախտ Պլիւխէր, որու համար ըսուեցաւ թէ հսկողութեան տակ առնուած է, Փարիզէ հասած տեղեկութեանց համաձայն ձերբակալուած է։

Հոսմէ կը հաղորդուի որ մասնակի զօրաշարժ տեղի ունեցած, երկու դասակարգ զէնքի տակ առնուած են։ Բազմաթիւ սպաներ չեն համակերպած 16 զաւադիրներու սպանութեան և ձերբակալուած են։ Լէնինկրատ գտնուող երեք զօրաբաժիններ շրջանները փոխադրուած և անոնց տեղ Վրաստանէ երեք զօրաբաժին Լէնինկրատ բերուած է։

Դարձեալ Փարիզի ազբիւրները առաւօտուն թէեւ հեքած են Մոլոթովի պաշտօնավարութեան լուրը, բայց այսօր կէսօրուան մօտ պնդած են նոյն լուրին վրայ, աւելցնելով որ Մոլոթով հեռացուած է պաշտօնէն։ Օսլոյէ կը հեռագրուի որ երեւան հանուած են կարգ մը պոլշէվիքներ, որոնք Նորվեկիա եկած էին Թրօցքին սպաննելու համար։ Նորվեկիոյ կառավարութիւնը պիտի պաշտպանէ Թրօցքին, որուն ընկերները նմանապէս ուխտած են պաշտպանել զայն։

ՆԱԻԱՏՈՐՄԷՆ ԱԼ ՁԵՐԲԱ՛ԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍՕՖԻԱ. 2 (Հ.).— Լոնտոնէ կը հաղորդուի որ Սովեէթներու Պայթիկի նաւատորմէն բազմաթիւ սպաներ իրր թրօցքիական ձերբակալուած են։ Նաւատորմին ծովակալը Տայէֆ փութով Մոսկուա կանչուած է։ Այս վերջինը իրր թրօցքիական կ'ամբաստանուի։

ԶԻՆՈՒՈՐ. ՀՐԱՒԷՐ

Գատրգիւղի զին. ճիւղէն.— Մեր ճիւղին ենթակայ տեղացի եւ օտար 332 ծնունդները, և առանց հետ գործողութեան ենթակայ միւս ծնունդներուն վերջին «հօգլամա»-ները 1 Սեպտ. 1936 թուականէն սկսեալ ամէն օր ժամը 9—12 կառավարչատան մէջ հետեւեալ կարգով տեղի պիտի ունենան։

Գատրգիւղի թաղամասինները՝ 1—30 Սեպտ. Դրզրլթօբրագի գաւառակ՝ 15 Սեպտ. — 1 Հոկտ., Էրէնքէօյի գաւառակ՝ 16—31 Հոկտեմբեր։

ՀԵԼԼԷՆ վարչապետը որոշած է Իտալիոյ և Գերմանիոյ հետեւողութեամբ ֆաշական կուսակցութիւն մը առաջ բերել։

ՃԻՄ ԼՈՆՏՈՍ ԱԹԷՆՔի մէջ յայտարարած է որ Իսթանպուլ չպիտի գայ։ Ինչ որ ցոյց կուտայ թէ տեղի չպիտի ունենայ Տինարը-Լոնտոս փոխարէժի մրցումը։

ՍՊԱՆԻԱ. արտածում կատարող թուրք վաճառականները 7 միլիոն ֆրանս. ֆրանք առնելիք ունին։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀՆԵՐՈՒ գործավար Ալի Բանա երէկ մեկնեցաւ Արեւելեան նահանգները քննական այցելութիւն տալու համար։

ԱՆԴԼԻԱԿԱՆ «Օրօնթօ» և «ըՍ. Թրիթ Մուր» չոգենաւերով. երէկ 1100 զբօսաշրջիկներ այցելեցին քաղաքս։

* * Պուլկարական «Ցար Ֆէրդինանտ» չոգենաւով նմանապէս 150 զբօսաշրջիկներ եկան Վառնայէն։

ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները։

Տէր և Տիկին Լօօֆէթ Պաթմազեանէ՝ Արդուին Աւետիսեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 5 ոսկի, Տեարք՝ Յարութիւն Շահպազեանէ 1 ոսկի մոմագին-իւզագին, Լութֆիկ Թոփալեանէ 1 ոսկի ոչխար, 500 կրամ աղ, 10 քիլօ պուլկուր, 33 քիլօ խաղող, Նչան Էլմաեանէ 1 ոսկի ոչխար, Տէր և Տիկին Ղեւոնդ Բէքէեանէ 1 ոսկի ոչխար մատաղցու, Եղկատցի Տիար Համբարձում Թօքաթլեան իր ձեռքով «քէչէ»ի ջուր բաժնեց երկսեռ պատսպարեալներուն. Օժ. Պէյողլէ 25 ոսկի, Տիար Քէմհաճեանէ 6 ոսկի, Օժ. Սամաթիոյ 50 ոսկի, Ոմն 25. Ազնուի Վերժին Քէչիշեանէ 5 ոսկի մոմագին-իւզագին, Վասիլէն 1.5 ոսկի։

(Շար.)

«Մշակոյթ»

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

Թ. ԱԶԱՏԵԱՆ

Կայաթա, Գիլլոր փողոց, Կիւլխան, թիւ 8—9

Գրատունս բազմապիսի և հազուագիւտ հրատարակութիւններու մթերքով մը ճոխացած, իսկատմատչելի գիներով կը հայթայթէ ամէն կարգի հին ու նոր երկեր, պատմական, բանասիրական, գրական և այլ արժէքաւոր մատեաններ, թարգմանութիւններ. թերթերու և պարբերականներու կարեւոր հաւաքածոներ. տարեցոյցներ, գեղարուեստական ալպոմներ, և.ն.։

Հանրային մատենադարաններ (արտատահման) և անձնական գրադարան ունեցողներ այս պատեհութենէն օգտուելով կրնան իրենց պակասները ամբողջացնել։

Գրատունս կը ստանձնէ նաեւ տպագրական գործեր։

Գրատունս բաց է կէսօրէ յետոյ, ժամը 2—7։

ՊԷՏՔ ԿԱՅ

Գիշերօթիկ մասնաւոր դպրոցի մը համար, պէտք կայ մաքրութեան գործերու վարժ այր երիտասարդ սպասաւորի մը։ Դիմել՝ Շիշլի, Պուլկար Զարչի, թիւ 51, Պ Ա. Օհանեանի։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մանկապարտէզ, նախակրթարանի Ե. կարգ եւ միջնակարգ "Լիսէ"ի բաժինը երկսեռ

51րդ Տարեշրջան (1936-1937)

Առձանագրութիւններ՝ Սեպտ. 1 Դ.—9 Դ. կիրակիէն զատ ամէն օր, ժամը 9—12 եւ 14—17:

Վերաքննութիւններն ու մտից քննութիւնները Սեպտ. 10—12։ Մուտքի տոմսերը պիտի յանձնուին Սեպտ. 19ին, հին և նոր բոլոր աշակերտներուն։ Դասերը՝ Սեպտ. 22ին, Դ.։ օր։

Արձանագրութեան համար դիմող աշակերտներուն պէտք է ընկերանան իրենց պատասխանատու պաշտպանները։

Նորեկ աշակերտ ու աշակերտուհիները պարտաւոր են ներկայացնել անձնագիր, Կրթական Տնօրէնութենէն վաւերացուցեալ եկած վարժարանի հաստատագիր, բժշկական և պատուատի վկայագիր։

Մանկապարտէզի արձանագրութիւնները՝ Սեպտ. 1-19 Շը.

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԴԻ ԿՐԹԱՐԱՆ

Մանկապարտէզ եւ նախակրթարան (մանչերու եւ աղջիկներու) Պէյօղլու, Հարպիյէ, Հալասմեար Կազի նաստէսի, թիւ 81

13ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

1.— Արձանագրութիւնք աշակերտաց Սեպտ. 1էն սկսեալ ամէն օր, ժամը 10—15։

2.— Վերսկսում դասերու՝ Սեպտ. 16, Դ.։ առաւօտ։

3.— Վերաքննութիւնք պայմանաւոր աշակերտաց՝ Սեպտ. 10, Հինգշաբթի օր, ժամը 10—15։

ԾԱՆՕԹ.— Նոր շրջանին դասաճիւղերուն վրայ կ'աւելնան գերմաներէնի, «տաքթիկ»ի և պարի դասեր։ Վերոյիշեալ ճիւղերուն համար մասնաւոր աշակերտներ ալ պիտի ընդունուին։

Տնօրէնութիւն

ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ..

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԵՒ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ

Գիշերօթիկ (մանչ) և ցերեկօթիկ (մանչ և աղջիկ) աշկտ. համար 28րդ (1936-37) տարեշրջան

Նիշան Թաշը, Վալի Քոնագը ճամբէսի, թիւ 30։ Հեռ. 43990

Արձանագրութիւնք աշակերտաց՝ Օգոստոս 19էն սկսեալ, Հինգշաբթի և Շաբաթ օրերը, ժամը 11—16։

Վերաքննութիւնք Սեպտեմբեր 15, Երեքշաբթի օրը, ժամը 10-15։

Ընդունելութիւն աշակերտաց և վերսկսում դասերուն Սեպտ. 21, Երեքշաբթի օրը։

Հիմնադիր-Տնօրէն Ց. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

ԼԻՍԷ ԲԱՆԿԱԼԹԻ

(ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ)

112ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ, ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ, ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԵՒ ԼԻՍԷ

Արձանագրութիւնները տեղի կ'ունենան 28 Օգոստ.էն 19 Սեպտ.։ Ամէն հին աշակերտ պարտաւոր է վերանորոգել իր արձանագրութիւնը, տեղի անձկութեան պատճառաւ չի զրկուելու համար իր իրաւունքէն։

Վերաքննութիւնները տեղի կ'ունենան Երկուշաբթի՝ 31 Օգոստ., Երեքշաբթի՝ 1 Սեպտ. և Հինգշաբթի՝ 2 Սեպտ.։

Դպրոցը կը վերաբացուի և դասերը կը սկսին 21 Սեպտ., Երկուշաբթի առաւօտ։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆՈՑ

Անգլիական եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36

Մեր վաճառատունն առեւտուր ընողներ բացառապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեք չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անուն եւ անշեղ սկզբունքն է՝

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԲԻԶՈՎ ԳՈՇԱՆԱ

ԷՐՎԻԼ ԿՕԼՏ 0.08 մ. ածելիի շեղբեր բգիտականօրէն ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՅԾ ԵՆ

Türkie Cumhuriyet Merkez Bankasi

29 ՕԳՈՍՏՈՍ 1936

(ՊԵՏԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ)

ԳՈՅՔ

ՍՆՏՈՒԿ	Քիլո	Թրք. Ոսկի	Թրք. Ոսկի
Ոսկի ձոյլ վիճակի մէջ	17.081.319	24.026 241.08	
Թղթադրամ		13 429.529 —	
Մանրուք		1,021.114.99	36.476.685.07
Տեղական բրքակիցներ			
Թրք. ոսկի		1.900 214.91	1.900 214.91
Արտասահմանի բրքակիցներ			
Ձոյլ ոսկի քիլո	4.398,244	6.186.482.30	
Ոսկիի վերածելի ազատ տրվիզներ		325.421.73	
Ուրիշ տրվիզներ և պարտական քիրիինկի մնացորդներ		8 623.167.46	15.135.071.49
Գանձատուն			
Շրջաբերութեան մէջ եղող թղթադրամի ստանձնուած վոխարժէք		158.748.563.—	
Օրէնքին 6 և 8րդ յօդուածներուն համաձայն պետ. գանձին կողմէ վճարուած		12.064.611.—	146.683.952.—
ԴՐԱՄԱՊԱՆԱՏ			
Գանձատոմսեր		2.177.000.—	
Մուրհակներ (առեւար)		13.230.247.49	15.407 247.49
ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ			
Ա.— Շրջաբերութեան մէջ գտնուած թղթադրամի իբր երաշխաւորութիւն ցնուանական արժէքով)		34.082.113.05	
Բ — Արժեթուղթ և պարտաթուղթ		4.173.234.18	38.255.347.23
Դրամ ոսկիի եւ «տրվիզ»ի վրայ ավանս		84.663 09	
Գանձումներու ի հաշիւ ավանս		16.687.045.35	16.771.708.44
Բաժնեթերթեր			4.500.000.—
Խնայզանք			5 724 167 59
		Գումար	262.854.594.22

2 Մարտ 1933 թուականէն սկսեալ

Զեղչի հասնեմատութիւն 6 100ին 5.50

ՊԱՐՏՔ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	Թրք. Ոսկի
Գահեստի դրամ	15.000.000 —
Շրջաբերութեան մէջ գտնուած թղթադրամ	1.551.182.53
Ցանձնառութեան առնուած թղթեր 158.748.563.—	
Օրէնքին 6 և 8րդ յօդուածներուն համաձայն պետ. գանձին կողմէ վճարուած 12.064.611.—	
Ցանձնառութեան առնուած թղթադրամներուն այսօրուան մնացորդը 146.683.952.—	
Ամբողջովին ոսկիով ապահովուած յաւելուածար շրջաբերութեան եկած թղթադրամ 16.000.000.—	
	162 683.952.—
Աւանդներ Թուրք դրամով	14 984.341.16
Վիզի յանձնառութիւն	
Ոսկիի վերածելի արվիզներ 4 688,294.97	
Ուրիշ տրվիզներ և պանդոկ քիրիինկի մնացորդներ 25.779.564 26	30.467.859.23
Զանազան	58.167.259 30
Գումար	282 854 594 22

Ոսկիի փոխարէն կանխավճար 100ին 4 50

ՍԱԿԱՐԱՆ

31 Օգստ. 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ

ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

1933 Էրկանի ներքին փոխթ.	95.50
1918 Ներքին փոխառութիւն	95.50
1933 փոխթ. Ունիթուրք Ա.	21.00
» » » Բ.	19.60
» » » Գ.	20.—
Անատոլու երկաթուղի Ա.	43.30
» » » Բ.	43.30
» » » Գ.	45.35
Անատոլու Պոն	45.30
Անատոլու Բաժնեթուղթ	25.—
Սիմանս(Ասլան)	9.40
Թէրքոզ	12 75
Ռէժի	1.70
Թէլէֆոն	8.25
Թրամվայ	20.25
Պոմոնթի	8.25
Մինոթերի Ունեան	8.25
Պոլսոյ Բարափ	10.30
Մէրքէզ Պանքասի	68.—
Իշ Պանքասի	85 —
Քրէտի Ֆոնտէ (1903)	102.—
» » (1911)	94.—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Պանքնոթ Սթերլին	634.—
Ամերիկեան (Տոլար)	126.—
Ֆրանս. թղթադրամ	166.—
Իտալական »	196.—
Պելճիքական »	84.—
Յունական » (Տրախ.)	23.50
Զուիցերիական »	818.—
Պուլկարական » (Լէվա)	25.—
Հոլանտական » (Ֆլորին)	84.—
Չեխոս Սլովաք » (Քուրոն)	88.—

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԵՐՔՕ

FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը՝ Խիւսաւէնտիկեար խան. Թէլէֆոն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման ապասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնումներ դէպ ի Անվէրս, Ռոթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համբուրկ։

Ganymedes այժմ Պոլսոյ մէջ
Hercules բեռ կ'առնէ Սեպ. 10—15
Deucalion բեռ կ'առնէ Սեպ. 16—20
Deucalion Սեպտ. 10ին

Գետերու վրայ մասնաւոր չոգենաւային ապասարկութիւն. Հանոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման ապասարկութիւն

Ամսթէրտամէն կ'ապասուին

Hercules Սեպտ. 6ին
Ամսթէրտամէն մօտաւոր մեկնումներ
Hermes » 26ին
triton Սեպտ. 2ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի ապասարկութիւն Եոքոհամայի, Քոպի, Տէյրէնի, Զինկ-Թաայի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բոսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջև։

Գիրէոն, Մարսիլիա, Պարչէլոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կլասգօ։

Delagoa Maru Սեպտ. 18ին
Lima Նոյ. 18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, չոգենաւերու և օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԵՐՔՕ Կալաթա, Զինիլի Ըրխթըմ խան, Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, ելոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուսակայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

100ին 50 ԶԵՂՉ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ

Ա.ՆԺ ԲԻԹՈՒ

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ԳՐԻԳՈՐ ԻԶՄԻՏԼԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ

Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաև կիներու յատուկ թայէօռ և քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ։

ՀԱՍՑԷ.— Բարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան. Թիւ 1—2. Հեռաձայն՝ 41098։

Հրապարակ ելաւ

ՆՈՐ ՅՈՅՍ Շաբաթերթին

72ՐԴ ԹԻՒԸ

ԶՈՒԽ ԵՒ ԱՅԼԱՋԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ

ՀԱԼՔ ՕՓԷՐԷԹԻ ԽՈՒՄԲԸ

Այսօր, գիշերը ժամը 21.45ին

ԹԱՔՍԻՄԻ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԶԻՂԷՅԻ

Մեծ օփէրէթը

Ամէն շաբաթ կը փոխուին օփէրէթները

Նախապէս ճշդել տուէք ձեր սեղանները

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ

LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՔԱՂՏԻԱ

Դշ., 2 Սեպտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ

ԳԱՄՓԻՏՕՑԼԻՕ

Եշ., 3 Սեպտ., ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա։

ԱՊՊԱԶԻԱ

Եշ., 3 Սեպտ. ժամը 17ին դէպի Գավալա, Սելանիկ, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

ՃԷԼԻՕ

ՈՒՐ., 4 Սեպտ., ժամը 9ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ. Ըրխթըմ խան, Կալաթա Թէլէֆոն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական չոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է. «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսոյման տալ։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(110)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԱ.

ՎԱՐՁԿԱՆ ՈՐՃՐԱԳՈՐԾԸ

— Դեռ մնաք բարով չէ, եթէ կը հանիք, դեռ ոչ։ Պուռկօնեի ապարանքէն դուրս չեն ելլեր, յանուն Տիրամօր, երբ մարդ հետը այսպիսի գաղանիքներ ունի տանելիք...։ Ա՛հ, Տիրամայր։

Միեւնոյն ատեն Պուռկօնեի դուքսը անհետացաւ այդ վարագոյրին ետեւ։ Գաղափարաց զուգորդութեամբ Բասավան մտածեց այն կնոջ վրայ, որ «Փախէք»... ըսած էր։

— Փախչի՛լ, մտածեց. ըսելը դիւրին է։ Բայց սատանան տանի եթէ... Ա՛հ, ա՛հ, բարի իրիկուն, պարոններ։

Ետին դառնալով։ Բասավան տեսաւ էր գալը Ժան տան Բէօրի չորս պահապան շուներուն։ Անոնք հանդարտօրէն ներս կը մտնէին, իբրեւ փորձառու մարդիկ, որոնք շատ տեսած են ատանկ բաներ։

Ամէնէն առաջ իրենց զարմացած ակնարկները ուղղուեցան պատռուած պարկին վրայ, ուսկից ոսկիներ դուրս կ'ելլէին։ Այդ պարկը հոն էր թունաւոր անասունի մը նման, որ մահացու հարուածը ստացած էր և իր առած խոշոր վէրքին չնորհիւ կորսնցուցած իր թունալից աբիւնը։

Արդ հոն էին չորսն ալ, Սքաս, Կին, Քուրթէօղ և Օքքթոնվիլ, որոնք ճակատէն կ'առաջնային, մահացու ժպիտը դէմքերնուն վրայ, ոճրագործի երեւոյթով և ջղագրգիռ շարժումներով — ու ընդհուպ Բասավան տեսաւ որ անոնք հոն եկած էին զինքը սպաննելու համար։

Ոտքի ուժգին հարուած մը տուաւ ոսկիի պարկին և իր հանդարտ բայց կճող ձայնով ըսաւ.

— Վճարեցէք, պարոններ։

Զորս ուսերամարտիկները սարսռացինև իրար նայեցան։

Սքաս յիշոց մը մրթմրթաց։

Քուրթէօղ պեխերը ոլորեց։

Կին կրունկը գետին զարկաւ։

Օքքթոնվիլ ակռաները կրճտեց և ըսաւ.

— Պարոնին լեզուն շատ երկայն է...

— Աւելի՛ ալ... ըսաւ ասպետը։ Տիար տ'Օքքթոնվիլ, վաղը առտուան համար Սէն-Ժէռմէն աբբայարանին ետեւ ժամադրութիւն չտուի՞ք ինծի։

Օքքթոնվիլ զայրացկոտ չեչտով մը պատասխանեց.

— Ինծի հաճոյ կը թուի փոխել ժամադրութեան վայրն ու ժամը։ Աւելի նախամեծար կը համարիմ այս սրահը քան Գլէրք մարգագետինը, այս իրիկուն քան թէ վաղը։ Այսչափ։

— Այո՛, և յետոյ այս իրիկուն, յարգելի աւազակ, դուն չորս հոգի ես։ Հէ՞, խոստովանէ որ կը վախնաս, Օքքթոնվիլ։ Օ՛ն, խոստովանէ ատիկա։ Համբաւէդ բան չպիտի կորսնցնես։

— Փութա՛նք, պարոննե՛ր, ըսաւ Կին սուրը քաշելով, կը կարծեմ թէ ժամանակնիս կը կորսնցնենք։ Հիմա պիտի ճանչնանք այն սուրը, որուն համար պարոնը կը պնդէ որ այնքան երկար է։

— Կը սխալիս, Կին, ըսաւ ասպետը իր տոհելիսէն անուշ չեչտով։

Կին չափազանցուած զարմանք մը կեղծեց Գլուխը աջ և ձախ դարձուց, ու հեգնութեամբ ըսաւ.

— Այս խայտառակը ըսաւ կարծեմ թէ ես կը սխալիմ...։

Այո՛, այդպէս ըսաւ, հաստատեց ասպետը լրջի չեչտով մը։

— Պարոննե՛ր, պարոննե՛ր, ի՞նչ ըսել է ատիկա։ Այսինքն կ'ուզէ ցոյց տալ թէ պատիւ ունի իր խոհանոցի չամփուրը աշնուականի այս սուրին դէմ բաղխելու...

— Պատի՞ւ։ Այո՛ ըսաւ ասպետը։ Զորս պատիւ պէտք է ըսենք, որովհետեւ դուք չորս հոգի էիք վալ տ'Ամուրի մէջ, ուր այդ չամփուրը ձեզ տարեց սագի ձագուկներուն նման։

Ա՛հ, ես չէ՞ որ ըսի ատիկա։ Ձեր չորսին զէմքը վիրաւորելու համար սուր մը չատ էր, խոհանոցի չամփուր մը կը բաւէր։ Ձեզի կը ճանչնամ, ապուշներ, ես էի ձեր դէմքին վրայի այդ նշանները տուողը։

Այս անգամ զարմացումը կեղծ չէր։ Զորսն ալ բացին իրենց աչքերը վայրագօրէն։

— Այս խայտառակը ըսաւ կարծեմ թէ ես կը սխալիմ...։

Այո՛, այդպէս ըսաւ, հաստատեց ասպետը լրջի չեչտով մը։

— Պարոննե՛ր, պարոննե՛ր, ի՞նչ ըսել է ատիկա։ Այսինքն կ'ուզէ ցոյց տալ թէ պատիւ ունի իր խոհանոցի չամփուրը աշնուականի այս սուրին դէմ բաղխելու...

— Պատի՞ւ։ Այո՛ ըսաւ ասպետը։ Զորս պատիւ պէտք է ըսենք, որովհետեւ դուք չորս հոգի էիք վալ տ'Ամուրի մէջ, ուր այդ չամփուրը ձեզ տարեց սագի ձագուկներուն նման։

Ա՛հ, ես չէ՞ որ ըսի ատիկա։ Ձեր չորսին զէմքը վիրաւորելու համար սուր մը չատ էր, խոհանոցի չամփուր մը կը բաւէր։ Ձեզի կը ճանչնամ, ապուշներ, ես էի ձեր դէմքին վրայի այդ նշանները տուողը։

Զորսն ալ

(Շար.)